

กระทู้ถามที่ ๔๕๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง การแก้ปัญหาสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษในเรือนจำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

จากผลการดำเนินการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดอย่างจริงจังของรัฐบาล ส่งผลให้มีนักโทษเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทั้งหญิงและชาย ทำให้เรือนจำหลายแห่งอยู่ในสภาพแออัด ส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษ จึงควรจะได้มีการขยายหรือสร้างเรือนจำให้เหมาะสมกับจำนวนนักโทษ หรือหามาตรการลดความหนาแน่นของนักโทษในแต่ละเรือนจำ จึงขอเรียนถามว่า

๑. อัตราส่วนของนักโทษแต่ละคนต่อพื้นที่ของเรือนจำตามหลักวิชาการควรมีจำนวนเท่าใด และในปัจจุบันเรือนจำแต่ละแห่งมีความหนาแน่นอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะก่อสร้างเรือนจำเพื่อรองรับจำนวนนักโทษที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ และได้ตั้งงบประมาณไว้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด หากมีจะดำเนินการที่ไหนในปีใด

๓. ความแออัดของเรือนจำส่งผลต่อการดำเนินงานราชทัณฑ์อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. รัฐบาลมีมาตรการลดความแออัดในเรือนจำอย่างไรหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สุขุมพงศ์ ใจนาคำ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดกาฬสินธุ์

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๕๘ ร.

ของ นายสุชุมพงศ์ โง่นคำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์
เรื่อง การแก้ปัญหาสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษในเรือนจำ

ข้าพเจ้า นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้รับมอบหมายจาก
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การแก้ปัญหาสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษ
ในเรือนจำ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า อัตราส่วนของนักโทษแต่ละคนต่อพื้นที่ของเรือนจำตามมาตรฐาน
ของนานาชาติจะอยู่ที่ ๒.๒๕ ตารางเมตร/คน และปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีเรือนจำจำนวน
๑๓๗ แห่ง มีพื้นที่เรือนนอน ทั้งสิ้น ๒๒๘,๕๖๔ ตารางเมตร รองรับผู้ต้องขังตามอัตราความจุมาตรฐานได้
๑๐๑,๗๖๒ คน แต่ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีผู้ต้องขังทั้งหมด ๒๔๑,๖๕๓ คน (ณ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖)
ทำให้สัดส่วนของพื้นที่นอนต่อผู้ต้องขัง ๑ คน เหลือเพียง ๑.๐๕ ตารางเมตร หนึ่ง จำนวนผู้ต้องขัง
มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกเดือนประมาณ เดือนละ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ คน

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลไม่มีนโยบายในการก่อสร้างเรือนจำเพิ่ม แต่จะมีมาตรการ
ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ดังนี้

มาตรการระยะสั้น

๑. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชน ได้แก่ การปล่อยตัวผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีก่อน
ครบกำหนดโทษออกไปอยู่ในสังคม โดยอยู่ในการคุมประพฤติของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

๑.๑ การพักการลงโทษ คือ การปล่อยตัวผู้ต้องขังคดีเด็ดขาดที่ต่อโทษจำคุกมาแล้ว
๒ ใน ๓ ออกไปสู่สังคม

๑.๒ การลดวันต้องโทษจำคุก ผู้ต้องขังสามารถสะสมวันลดโทษได้เดือนละไม่เกิน ๕ วัน
ตามชั้นของผู้ต้องขัง และนำวันที่สะสมได้ไปหักออกจากกำหนดโทษ

๑.๓ การส่งผู้ต้องขังออกทำงานสาธารณะนอกเรือนจำโดยผู้ต้องขังจะได้รับวันลดโทษ
เท่ากับจำนวนวันที่ออกทำงานสาธารณะ

๒. กรมราชทัณฑ์ร่วมมือกับกระทรวงกลาโหม นำผู้ต้องขังที่เสพยาเสพติดไปบำบัดรักษา
ในค่ายทหาร ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง” ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว ๒ รุ่น นอกจากนี้ ยังได้มี
การคัดเลือกผู้ต้องขังคดีทั่วไปชั้นดี คดีความผิดเล็กน้อยที่อยู่ในข่ายได้รับการพักการลงโทษไปฝึกวิชาชีพ
โดยเน้นด้านการเกษตรและการฝึกช่างฝีมือในค่ายทหาร ภายใต้ชื่อ “โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง

ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน)” โดยดำเนินการฝึกอบรมปีละ ๒ รุ่นๆ ละ ๖ เดือน จำนวนผู้ต้องขังรุ่นละ ๕,๐๐๐ คน ซึ่งเปิดดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

๓. โครงการจัดตั้งศูนย์เตรียมการปลดปล่อย คัดเลือกผู้ต้องขังที่ใกล้จะพ้นโทษ และมีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไปอยู่ศูนย์เตรียมการปลดปล่อย ซึ่งใช้พื้นที่ของเรือนจำชั่วคราว และทัณฑสถานเปิดดำเนินการ

๔. เคลื่อนย้ายผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับอัตราความจุ โดยพยายามย้ายระบายผู้ต้องขังจากเรือนจำที่มีความแออัดมากไปสู่อีกเรือนจำที่มีความแออัดน้อยกว่า

๕. ก่อสร้างต่อเติม ขยายและปรับปรุงพื้นที่เรือนนอนให้สามารถรองรับผู้ต้องขังให้มากขึ้น

๖. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรการระยะยาว ได้กำหนดแนวทางไว้ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนดนโยบายในการลงโทษหรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยให้มีทางเลือกมากกว่า การมุ่งเน้นการใช้โทษจำคุก ซึ่งอาจรวมไปถึงการปฏิรูประบบการกำหนดโทษและการบังคับโทษจำคุกที่เหมาะสมกับลักษณะความผิด และการทำงานรับใช้สังคม เป็นต้น

๒. พยายามหาทางสกัดกั้นไม่ให้เกิดการส่งตัวผู้กระทำผิดเข้าเรือนจำมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เช่น การประนีประนอมข้อพิพาท การใช้โทษปรับ การให้ประกันตัวในชั้นสอบสวนและพิจารณาการคุมประพฤติ การจัดให้ผู้ต้องหาว่ากระทำผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ไปตรวจพิสูจน์ การเสพ หรือติดยาเสพติด โดยให้ศาลพิจารณาส่งตัวไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์ ที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมไปถึงการพิจารณาให้มีการนำวิธีการชะลอการฟ้องมาใช้ในประเทศไทย รวมถึงลดจนการเร่งรัดการพิจารณาคดีให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของกรมราชทัณฑ์ให้มีขีดความสามารถในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้กระทำผิดได้อย่างแท้จริง

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า ความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำส่งผลให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักทัณฑวิทยาไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์แบบในทุกด้าน เริ่มตั้งแต่การควบคุมผู้ต้องขัง อัตราส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังไม่สมดุลกัน ทำให้การควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง ส่วนด้านการพัฒนาพฤตินิสัยก็ไม่สามารถจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูให้แก่ผู้ต้องขังได้อย่างทั่วถึงทุกคน นอกจากนี้ สภาพความแออัดยังมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังทั้งทางร่างกายและจิตใจ

คำตอบข้อ ๔ ขอเรียนว่า นโยบายการลดความแออัดในเรือนจำ มีดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในประเด็นคำตอบ ข้อ ๒